

Sygn. akt VI GC 42/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym

przewodniczący SSO Małgorzata Bartczak-Sobierajska

protokolant st. sekr. sądowy Bożena Gościńska

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2016 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) S.A. w W.

przeciwko B. Ś. i J. Ś. (1)

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych B. Ś. i J. Ś. (1) na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 213.698,46 zł (dwieście trzynaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt osiem złotych czterdzieści sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 32.302,00 zł (trzydzieści dwa tysiące trzysta dwa złote) tytułem kosztów procesu,

III. nie obciąża pozwanych kosztami postępowania odwoławczego.

Sygn. akt VI GC 42/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

T., dnia 31.05.2016

VI GC 42/16

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) S.A. w W. w pozwie przeciwko pozwany B. Ś. i J. Ś. (1) domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu (sygn. akt VI GC 168/12) co do kwoty 213.698,46 zł wskazując, że w dniu 30 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Toruniu nadał klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 18 marca 2014 r., zapadłemu w tej sprawie co do wymienionej kwoty. Stwierdził też, że w stosunku do pozwanych toczy się szereg postępowań egzekucyjnych, w związku z czym wierzytelności pozwanych zostały zajęte przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym we W. K. B.. Dlatego, zgodnie z treścią tych zajęć komorniczych, powód przekazał komornikowi sądowemu przy SR we W. kwotę 213.698,46 zł. Zdaniem powoda, spełnienie przez

nego świadczenia po wydaniu wyroku, spowodowało wygaśnięcie zobowiązania co najmniej co do zapłaconej kwoty (k. 2-5).

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości podnosząc przede wszystkim, że organ egzekucyjny w dniu 9 czerwca 2014 r. zakończył postępowanie egzekucyjne prowadzone w sprawie KM 289/14 wobec wyegzekwowania całości należności. W konsekwencji z chwilą wykonania tytułu wykonawczego, wskutek wyegzekwowania świadczenia, zobowiązanie wygasło, a zatem powód nie może już żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Dodatkowo zarzucili, iż komornik K. B. w błędny sposób dokonał zajęcia wierzytelności (k.59-62).

W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2014 r. powód dokonał przedmiotowej zmiany powództwa w ten sposób, że w miejsce żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do kwoty 213.698,46 zł wniósł o jej solidarne zasądzenie od pozwanych z odsetkami ustawowymi od dnia 9 maja 2014 r. Powód wskazał, że wobec wykonania tytułu wykonawczego, wnioski o pozbawienie jego wykonalności stał się bezprzedmiotowy. Uzasadniając żądanie zapłaty kwoty, którą pozwani bezprawnie wyegzekwowali, powód podkreślił, że pozwani ściągnęli od niego świadczenie, które już wcześniej powód spełnił; zatem ich działanie było nieprawidłowe i nosiło cechy czynu niedozwolonego. W tej sytuacji pozwani z jednej strony bezpodstawnie wzbogacili się, z drugiej strony wyrządzili powodowi umyślnie szkodę czynem niedozwolonym (k. 78-80).

Pozwani w piśmie procesowym podtrzymali wszystkie wnioski zawarte w odpowiedzi na pozew oraz zarzucili niedopuszczalność zmiany powództwa na tym etapie, a w konsekwencji wnieśli o oddalenie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz wskazali, że zmienione powództwo winno być rozpatrzone jako sprawa oddzielna. Pozwani nie zgodzili się z powodem, że ich działania polegające na wszczęciu i prowadzeniu egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia sądu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, mogą być uznane za czyn niedozwolony (k.86-89).

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanych koszty procesu (k. 93 i 100-103).

Na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 17 lutego 2015 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał Sądowi Okręgowemu sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd ten akcentując nierozpoznanie istoty sprawy podkreślił, że rozstrzygnięcie o zasadności roszczenia wymaga poczynienia dalszych ustaleń, w szczególności w kierunku ustalenia stanu wiedzy i świadomości pozwanych co do tego, że powód spełnił świadczenie objęte tytułem wykonawczym przed wszczęciem przez nich egzekucji w celu wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym oraz dotyczących zaspokojenia długów pozwanych z kwoty przekazanej komornikowi przez powoda wskutek zajęcia wierzytelności (k. 134-146, s. 2).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2015 r. zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 213.698,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2014 r., oddalił powództwo w pozostałej części, zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 17.902,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciążył pozwanych kosztami postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że pozwani nie negowali faktu przekazania przez powoda dochodzonej kwoty komornikowi K. B., a jedynie zarzucili błędne dokonanie zajęcia. W świetle dołączonego do pozwu dowodu przekazania komornikowi K. B. w dniu 2 maja 2014 r. kwoty 213.698,46 zł (k. 11), zajęć wierzytelności pozwanych wobec powoda na rzecz ich wierzycieli (k. 15-40) oraz milczenia pozwanych w kwestii tych dokumentów, należy uznać, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, fakt zaspokojenia ich wierzycieli z przekazanej przez powoda kwoty, za przyznany (art. 230 k.p.c.). W związku z tym doszło do zmniejszenia długów pozwanych z przekazanej przez powoda kwoty. Zatem wyegzekwowanie przez pozwanych kwoty 213.698,46 zł było nienależnym świadczeniem (art. 410 § 2 k.c.).

Pozwani wnieśli apelację od tego wyroku. Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił zaskarżony wyrok w punktach I, III i IV, zniósł postępowanie w zakresie rozprawy z dnia 6 sierpnia 2015 r. i w tym

zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny uznał, że wystąpiła nieważność postępowania z uwagi na pozbawienie pozwanych możliwości obrony swych praw, którą sąd odwoławczy uwzględnił z urzędu, niezależnie od tego, czy wskazana przyczyna nieważności została objęta zarzutami apelacji. Według Sądu Apelacyjnego decyzje podjęte przez Sąd okręgowy na rozprawie w dniu 29 lipca 2015 r. oraz 6 sierpnia 2015 r. były wadliwe. W realiach tej sprawy nie było bowiem dopuszczalne zobowiązanie pozwanego J. Ś. (1) (lub przyjęcie jego dobrowolnego zobowiązania) do zawiadomienia o kolejnym terminie rozprawy jego pełnomocnika procesowego oraz współpozwaną B. Ś.. Niezbędne było doręczenie zawiadomień dla tych osób przez Sąd, czego nie uczyniono.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. wydanym w sprawie VI GC 168/12, Sąd Okręgowy w Toruniu po rozpoznaniu sprawy z powództwa J. Ś. (1) i B. Ś. przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę w pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 432.853,83 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 lipca 2009 r., w pkt II umorzył postępowanie o zapłatę kwoty 37.036,73 zł, w pkt III oddalił powództwo w pozostałej części i w pkt IV zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 12.655,78 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższy wyrok uprawomocnił się co do zasądzonej kwoty 213.698,46 zł i w zakresie tej kwoty powyższemu wyrokowi została nadana klauzula wykonalności.

Dowód: tytuł wykonawczy w aktach Km 289/14.

Przeciwko pozwanym J. Ś. (1) i B. Ś. toczyło się szereg postępowań egzekucyjnych, w związku z czym ich wierzytelność należąca od powoda (...) S.A. w W. została zajęta przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym we W. K. B. w dniu 11 kwietnia 2014 r.

Dowód: zajęcia wierzytelności k.14-40 oraz w aktach egzekucyjnych

Km 1603/10 k. 388, Km 2138/12 k. 91, Km 1619/10 k. 218.

Zawiadomienia o zajęciu wierzytelności zostały doręczone pozwanym 14 kwietnia 2014 r.

Dowód: dowody doręczenia k. 389-390 w aktach Km 1603/10, k.92-93 w aktach

Km 2138/12, k.219-220 w aktach Km 1619/10.

Mailem z dnia 28 kwietnia 2014 r. radca prawny P. M. powiadomił powoda, że Sąd Rejonowy we Włocławku wstrzymał dokonanie czynności zajęcia wierzytelności przekraczającej 1/4 sumy przypadającej do wypłaty z tytułu zajętej wierzytelności i zwrócił się aby powód wstrzymał wypłatę do rąk komornika ewentualnie dokonał wypłaty środków wolnych od zajęcia bezpośrednio J. i B. Ś.. W odpowiedzi powód mailem z dnia 29 kwietnia 2014 r. poinformował, że dopóki nie nastąpi zmiana treści zajęcia ma on obowiązek świadczyć w całości do rąk komornika.

Dowód: wiadomości mailowe k.71.

W dniu 2 maja 2014 r. powód przekazał komornikowi K. B. wierzytelność w kwocie 213.698,46 zł wskazując sygnaturę akt egzekucyjnych „Km 1603/10 i in.”.

Dowód: polecenie przelewu k.11.

Pozwani J. Ś. (1) i B. Ś. w dniu 6 maja 2014 r. złożyli do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. Ś. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi w celu wyegzekwowania kwoty 213.698,46 zł.

Dowód: wniosek k.1 w aktach Km 289/14.

Komornik sądowy M. Ś. pismami z dnia 9 maja 2014 r. zawiadomił dłużnika tj. powoda o wszczęciu egzekucji, zażądał udzielenia wyjaśnień od dłużnika i zawiadomił o zajęciu rachunku bankowego w Banku (...) SA i zakazie wypłat z tego rachunku.

Dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, żądanie udzielenia wyjaśnień i

zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat k.4, 5 i 6 w

aktach Km 289/14.

Następnie w dniu 12 maja 2014 r. komornik zawiadomił powoda o zajęciu jego rachunków bankowych w bankach (...) SA, (...) i Bank (...) S.A. i zakazie wypłat z tych rachunków.

Dowód: zawiadomienia k.17 i k.19 w aktach Km 289/14.

Powyższa wierzytelność w kwocie 213.698,46 zł została wyegzekwowana w całości i przekazana pozwanym przez komornika M. Ś. w dniu 15 maja 2014 r. na wskazany przez nich rachunek bankowy.

Dowód: pismo komornika z dnia 23 maja 2014 r. k.33 akt Km 289/14.

Pismami z dnia 19 maja 2014 r. komornik sądowy M. Ś. uchylił zajęcia rachunków bankowych dłużnika.

Dowód: uchylenia zajęć k.26, 28, 29 i 31 akt Km 289/14.

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2014 r. komornik sądowy przy SR w T. M. Ś. zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 289/14.

Dowód: postanowienie k.36 akt Km 289/14.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów oraz przesłuchanie pozwanej. Sąd dał wiarę zebranym dowodom albowiem ich prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie została zakwestionowana przez strony.

Natomiast zeznania pozwanej, iż pozwani nie wiedzieli, że sporna kwota została ściągnięta przez komornika K. B. nie zasługiwały na wiarę, ponieważ pozostawały w sprzeczności z dowodami z dokumentów.

Komornik ten nie mógł przekazać pozwanym kwot, jakie otrzymał od powoda, bowiem w prowadzonych przez niego postępowaniach egzekucyjnych pozwani nie byli wierzycielami, lecz dłużnikami. Uzyskane od powoda świadczenie komornik mógł natomiast przekazać wierzycielom, na rzecz których prowadził egzekucję z wierzytelności pozwanych, co zmniejszyło ich zadłużenie.

Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 26 maja 2015 r. zobowiązał pełnomocnika pozwanych do złożenia pisma przygotowawczego i wskazania, czy przyznaje, że w aktach egzekucyjnych prowadzonych przez komornika K. B. znajdują się dokumenty potwierdzające zawiadomienie pozwanych o zajęciu ich wierzytelności w stosunku do powoda (00.05.27, k. 162). Pełnomocnik pozwanych nie złożył takiego pisma. Należało więc przyjąć, iż pozwani przyznają te okoliczności.

Istotnie pozwani nie kwestionowali faktu przekazania przez powoda dochodzonej kwoty komornikowi K. B., a w odpowiedzi na pozew zarzucili jedynie błędne dokonanie zajęcia. Niezależnie od tego, postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, że pozwanym zostały doręczone zawiadomienia o zajęciu przedmiotowej wierzytelności w dniu 14 kwietnia 2014 r. Zatem wniosek do komornika M. Ś. został złożony już po otrzymaniu zawiadomienia i wpłacie przez powoda spornej kwoty na konto wskazane przez komornika K. B.. Pozwani mieli możliwość uzyskania informacji o tej wpłacie.

W związku z tym, skoro doszło do zmniejszenia długów pozwanych z przekazanej przez powoda kwoty, to wyegzekwowanie przez pozwanych kwoty 213.698,46 zł, potwierdzone przez komornika M. Ś. pismem z dnia 23 maja 2014 r. (k.33 akt komorniczych Km 289/14), stanowiło nienależne świadczenie w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. Powód zaspokoił zobowiązanie wobec pozwanych w ten sposób, że zwolnił ich z długu wobec ich wierzycieli, wobec tego nie był już zobowiązany, a jego świadczenie było nienależne (condictio indebiti).

Mając na uwadze powyższe należało zasądzić solidarnie od pozwanych dochodzoną kwotę na podstawie art. 410 § 2 w zw. z art. 405 k.c.

Powód pierwotnie domagał się zasądzenia odsetek od dnia 9 maja 2014 r. (k. 78). Następnie na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. wniósł o uwzględnienie powództwa w takim zakresie, w jakim zostało ono uwzględnione przez Sąd Okręgowy w uchylonym wyroku z 6 sierpnia 2015 r. Należało przez to rozumieć sprecyzowanie daty odsetek na dzień 18 lipca 2014 r. O odsetkach orzeczono na mocy art. 481 § 1 k.c.).

Powód wygrał proces w całości, a zatem należy mu się zwrot kosztów procesu stosownie do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności strony za wynik sprawy. Za pierwszą instancję powodowi należały się koszty procesu w wysokości 17.902,00 zł, na które składają się: opłata od pozwu 10.685,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 7.200,00 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł. Taką kwotę należało zasądzić od pozwanych na rzecz powoda solidarnie tytułem kosztów procesu.

Mając na uwadze to, że wyrok został ponownie uchylony, tym razem z uwagi na pozbawienie pozwanych możliwości obrony swych praw, Sąd nie obciążył pozwanych kosztami postępowania odwoławczego w oparciu o art. 102 k.p.c.

Z/

1) (...)

2) (...)

3) z (...)

T., dnia 27.06.2016r.